

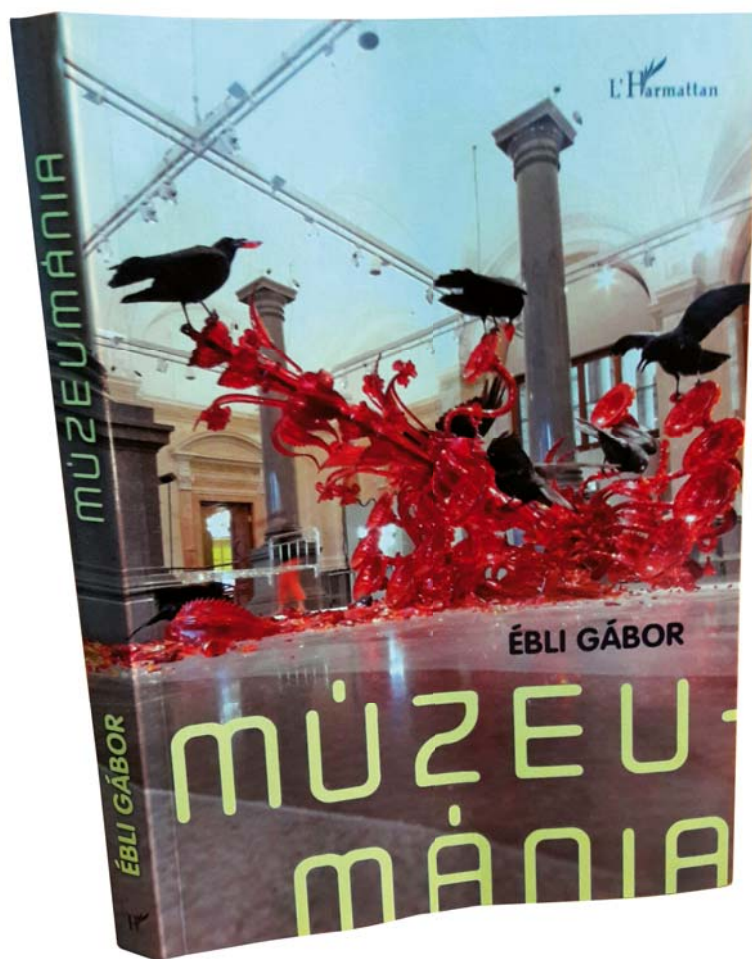
A múzeumgyűjtő

Ébli Gábor: Múzeumánia

L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2016, 259 oldal, 2990 forint

SINKÓ ISTVÁN

Ötödik, múzeumokról szóló könyvét publikálja *Ébli Gábor*. Hosszabb tanulmányainak gyűjteménye a *Múzeumánia*. Korábban a *Műértőben*, a *Holmiban*, a *Tiszatájban* vagy tanulmánykötetekben megjelent írásait fűzte gondolati egységbe. Ez jelen esetben a múzeumi szerep, a kultúrának a múzeumok által történő pozicionálása, s ami talán még fontosabb: a nemzeti jellegű gyűjteményeknek a nemzetközi szcé-
nában való elhelyezkedése.

„Hatalom a fiatal múzeum – ugyanúgy, mint az évezredes színház –, mert a múzeum maga is színház (...). E könyv ennek európai gyakorlatából mutat be esettanulmányokat...” – vezeti be a szerző a kötetét. Három nagy egységet – Dél-Európát

(a Mediterráneummal), Nyugat- és Észak-Európát, valamint a közép-kelet-európai régiót mutatja be. Mindegyik térséggel kapcsolatban kortárs múzeumokról, gyűjteményekről esik szó leginkább – nemcsak bemutat, hanem néhányszor erős kritikával is él. Róma modern múzeumainál a végső konklúzió a fontosság és a szükségesség, de megjegyzi a zsúfoltságot, a funkcióhalmazt is (Városi kulturális dzsungel). Madrid és Katalónia állami és magánmecenatúrából támogatott múzeumainál a nemzeti jelleg és a gyűjtemények nemzetközi jellegének „kevercse” válik a szerző érdeklődésének középpontjává. Általánosságban – a további fejezetekre is érvényesen – megjegyzendő, hogy Ébli, korábbi tanulmányaihoz hasonlóan, ezeknél az írásoknál is nagy hangsúlyt fektet a kulturális infrastruktúra bemutatására. A nyugat-európai rész tárgyalásánál a kettős – állami és magán- – finanszírozás válik fontossá, míg az észak-európai múzeumok történelmi sajátosságai miatt a nemzeti-állami alapítás-támogatás rendszerében érintettek.

Nyugat-európai tanulmányai, elsősorban a holland és német példák alapján tesz érdekes megfigyeléseket a szerző az úgynevezett Museumquartierek, múzeumi negyedek kérdéséről, ám nem reflektálva a hazai viszonyokra. Mégis kiolvasható a probléma kettőssége. (Tegyük hozzá, egyik ilyen vállalkozás sem épült közparkokra, inkább az utóparkosítás volt jellemző.) „A jó múzeumi negyed legalább annyira múzeumfejlesztés, szellemi program, mint városfejlesztés, fizikai építkezés” – írja le Ébli Gábor e témában a véleményét.

Az egyes fejezetcímek árulkodóan vitagerjesztőek, illetve izgalmas problémákat vetnek fel (Nőművészeti fügefalevél?; Kritikai néprajz Bukarestben; Modern, vagy kortárs múzeumot?).

Ébli Gábor új kötete, hasonlóan korábbi könyveihez, problémaérzékeny, alapos ismereteket felmutató kalauza, egyben rendszerelemző alapkönyve a kulturális szféra egyik kiemelt területének, a múzeumnak. Ugyanakkor a nem szakértő olvasó igazi „museum guide”-ot is talál a sorok között, tájékozódhat az egyes európai városok múzeumainak gyűjteményéről, azok elhelyezkedéséről. Így hát múzeumi szakembertől a kultúraérzékeny utazóig szinte bárkinek ajánlható.